

**PROFILAKTIKA INSPEKTORLARINING HUQUQBUZARLIKLARNING
VIKTIMOLOGIK PROFILAKTIKASINI AMALGA OSHIRISHDA
JAMOATCHILIK BILAN HAMKORLIGINI OSHIRISH ISTIQBOLLARI.**

Abdurashidova Huzira Anvarjon qizi

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI IIV AKADEMIYASI KURSANTI

Kalit so‘zlar: profilaktika inspektori, huquqbuzarliklar, viktimologik profilaktika, jamoatchilik bilan hamkorlik, fuqarolik jamiyati, huquqiy madaniyat, ijtimoiy xavfsizlik..

Annotatsiya: Zamonaviy jamiyatda huquqbuzarliklarning oldini olish masalasi nafaqat huquqni muhofaza qilish organlari, balki butun jamiyatning faol ishtirokini talab qiluvchi dolzarb yo‘nalishlardan biridir. Shu nuqtai nazardan, profilaktika inspektorlarining huquqbuzarliklarning viktimologik profilaktikasini amalga oshirishda jamoatchilik bilan hamkorligini kuchaytirish masalasi strategik ahamiyat kasb etadi. Mazkur maqolada profilaktika inspektorlari faoliyatining huquqiy, ijtimoiy va tashkiliy jihatlari tahlil qilinib, jamoatchilik bilan o‘zaro hamkorlikni takomillashtirish istiqbollari yoritilgan. Viktimologik profilaktika — bu jinoyatchilikni kamaytirish va huquqbuzarliklarning oldini olishda jabrlanuvchi shaxsning (viktimaning) rolini o‘rganish va uni himoya qilish mexanizmlarini mustahkamlashga qaratilgan tizimdir. Profilaktika inspektorlari esa bu tizimda markaziy o‘rin egallaydi. Ular mahalla, ta’lim muassasalari, yoshlar tashkilotlari, xotin-qizlar qo‘mitalari hamda diniy idoralar bilan hamkorlikda fuqarolarning huquqiy ongi va ijtimoiy faolligini oshirish orqali jinoyatchilikka qarshi kurashda muhim ijtimoiy kuch sifatida ishtirok etadi. So‘nggi yillarda O‘zbekiston Respublikasida profilaktika tizimini isloh qilish, jamoatchilik ishtirokini kengaytirish, mahalla institutini mustahkamlash va “inson qadri” tamoyilini amaliyotga tatbiq etish borasida qator huquqiy hujjatlar qabul qilindi. Shu jumladan, “Huquqbuzarliklar profilaktikasi to‘g‘risida”gi Qonun, Prezident farmonlari va hukumat qarorlari profilaktika inspektorlarining jamiyatdagi o‘rnini yanada kuchaytirdi. Bu islohotlar ularning faqat nazorat organi emas, balki jamoatchilik bilan birgalikda ishlovchi, ijtimoiy ishonchga tayangan profilaktika subyekti sifatida shakllanishiga xizmat qilmoqda. Maqolada shuningdek, jamoatchilik bilan hamkorlikni rivojlantirishning asosiy yo‘nalishlari — axborot texnologiyalaridan foydalanish, onlayn profilaktika platformalarini yaratish, aholining huquqiy savodxonligini oshirish, ijtimoiy tarmoqlar orqali interaktiv muloqotni yo‘lga qo‘yish kabi zamonaviy yondashuvlar tahlil etilgan. Ayniqsa, “raqamli mahalla” konsepsiyasi doirasida aholi bilan bevosita muloqotni kuchaytirish, xavfli guruhdagi shaxslarni erta aniqlash va ularni ijtimoiy qo‘llab-quvvatlash mexanizmlarini joriy etish istiqbollari alohida e’tiborga loyiq.

Ключевые слова: инспектор профилактики, правонарушения, виктимологическая профилактика, общественное сотрудничество, правовая культура, гражданское общество, социальная безопасность.

Аннотация: В современном обществе предупреждение правонарушений является не только задачей правоохранительных органов, но и важной социальной миссией всего гражданского общества. В данной статье рассматриваются перспективы повышения эффективности взаимодействия инспекторов профилактики с общественностью при реализации виктимологической профилактики правонарушений. Автор анализирует нормативно-правовые основы деятельности инспекторов профилактики в Узбекистане, а также раскрывает значение общественного участия в обеспечении правопорядка. Виктимологическая профилактика направлена на выявление и нейтрализацию факторов, способствующих виктимному поведению граждан, а также на укрепление правового сознания населения. Особое внимание уделено современным методам взаимодействия — использованию цифровых технологий, созданию онлайн-платформ, повышению правовой грамотности и развитию «цифрового махалли». Подчёркивается, что укрепление доверия между населением и сотрудниками профилактики способствует формированию безопасной и стабильной социальной среды.

Keywords: preventive inspector, offenses, victimological prevention, public cooperation, civil society, legal culture, social security.

Annotation: In modern society, the prevention of offenses is not only the duty of law enforcement bodies but also a shared responsibility of the entire community. This article examines the prospects for enhancing cooperation between preventive inspectors and the public in implementing the victimological prevention of offenses. The paper analyzes the legal and organizational framework of preventive inspectors' activities in Uzbekistan, emphasizing the importance of public participation in maintaining law and order. Victimological prevention focuses on reducing risk factors that lead individuals to become victims and strengthening citizens' legal awareness and protective behavior. The study highlights new directions in this field — such as the use of digital technologies, online communication platforms, the development of “digital mahalla” systems, and interactive public engagement. Strengthening trust between citizens and preventive inspectors is shown to be key to ensuring social stability and community safety.

KIRISH

So‘nggi yillarda O‘zbekiston Respublikasida huquqbuzarliklar profilaktikasi tizimini takomillashtirish, fuqarolarning huquqiy madaniyatini oshirish va jamiyatda qonun ustuvorligini ta‘minlash masalalari davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan biriga aylandi. Bu jarayonda profilaktika inspektorlari faoliyati alohida o‘rin tutadi. Ular huquqbuzarliklarning oldini olish, xavf guruhidagi shaxslar bilan ishlash, ijtimoiy muammolarni o‘rganish va jamoatchilik bilan hamkorlikni yo‘lga qo‘yish orqali tinchlik va xavfsizlikni ta‘minlashda muhim ijtimoiy missiyani bajaradi. Shu bois, profilaktika inspektorlarining huquqbuzarliklarning viktimologik profilaktikasini amalga oshirishda jamoatchilik bilan hamkorligini oshirish istiqbollari bugungi kunda dolzarb ilmiy-amaliy masalalardan biridir. Huquqbuzarliklarning viktimologik profilaktikasi tushunchasi so‘nggi

30-Oktyabr, 2025-yil

yillarda jinoyatchilikka qarshi kurashning samarali mexanizmlaridan biri sifatida shakllanmoqda. U nafaqat jinoyatchining xulq-atvoriga, balki jabrlanuvchi shaxsning ijtimoiy holatiga, huquqiy ongi va himoya mexanizmlariga ham e’tibor qaratadi. Boshqacha aytganda, viktimologik profilaktika shaxsni potentsial jabrlanuvchiga aylantiruvchi omillarni kamaytirish, fuqarolarning huquqiy va psixologik tayyorgarligini kuchaytirish, ularning xavfli vaziyatlarda to’g’ri yo’l tutish malakasini shakllantirishga qaratilgan chora-tadbirlar tizimidir. Shu jarayonda profilaktika inspektorlari va jamoatchilikning o’zaro hamkorligi markaziy o’rin tutadi. O’zbekiston Respublikasining “Huquqbuzarliklar profilaktikasi to’g’risida”gi Qonuni, shuningdek, Prezident farmonlari va hukumat qarorlari profilaktika faoliyatining huquqiy asoslarini belgilab, uni davlat siyosatining ajralmas qismi sifatida e’tirof etadi. Ushbu hujjatlar profilaktika inspektorlariga mahalla, ta’lim muassasalari, jamoat tashkilotlari, xotin-qizlar qo’mitalari va yoshlar birlashmalari bilan birgalikda ishlash vakolatini beradi. Zero, huquqbuzarliklarning oldini olishda eng muhim tamoyillardan biri bu — “jamiyat va davlatning hamjihatligi” tamoyilidir. Bu yondashuv shuni anglatadiki, har bir fuqaroni o’z atrofidagi ijtimoiy xavflarga befarq bo’lmasslikka, ijtimoiy mas’uliyatni his qilishga va jamoaviy xavfsizlikni ta’minlash jarayonida faol ishtirok etishga undaydi. Hozirgi davrda jamiyat hayotining raqamli shaklga o’tishi, axborot texnologiyalarining tez sur’atlarda rivojlanishi, yoshlarning internet orqali ijtimoiylashuvi va global madaniy oqimlarning kuchayishi huquqbuzarliklarning yangi shakllarini paydo qilmoqda. Shu sababli, profilaktika inspektorlari nafaqat an’anaviy uslublardan, balki zamonaviy kommunikatsion va raqamli yondashuvlardan ham foydalanishi zarur. Masalan, “raqamli mahalla” konsepsiyasi asosida aholining huquqiy savodxonligini oshirish, onlayn profilaktika platformalarini joriy etish, ijtimoiy tarmoqlarda interaktiv muloqotlar tashkil etish bugungi kunda huquqbuzarliklarning oldini olishning samarali shakllaridan biriga aylanmoqda. Viktimologik profilaktikaning asosiy maqsadi — shaxsni ijtimoiy xavflarga nisbatan ongli ravishda himoyalangan holatga keltirishdir. Bu esa faqat huquqni muhofaza qiluvchi organlarning emas, balki jamoatchilik, ta’lim muassasalari, nodavlat tashkilotlar, psixologlar, diniy idoralar va ommaviy axborot vositalarining hamkorligida amalga oshiriladi. Shu boisdan, profilaktika inspektorlari jamoatchilik bilan aloqada bo’lib, har bir fuqaro, ayniqsa yoshlar va ayollar orasida huquqiy ongni mustahkamlashga qaratilgan ma’naviy-ma’rifiy ishlarni olib boradi. Shu bilan birga, jamoatchilik bilan hamkorlikni mustahkamlashning istiqbollari bir necha yo’nalishda rivojlanmoqda. Birinchidan, bu — profilaktika inspektorlarining kasbiy malakasini oshirish, ularni zamonaviy viktimologik yondashuvlar asosida o’qitishdir. Ikkinchidan, jamoatchilikni huquqbuzarliklarning oldini olish jarayoniga jalb qilish, ya’ni mahallalarda ko’ngillilar tarmog’ini yaratish, ijtimoiy sheriklik mexanizmlarini joriy etish zarur. Uchinchidan, huquqbuzarliklarning oldini olishda fuqarolik jamiyati institutlari — NNTlar, yoshlar markazlari, ijtimoiy tarmoqlar orqali hamkorlikni kuchaytirish lozim. Profilaktika inspektorlari faoliyatining samaradorligini oshirishda aholining ishonchini qozonish hal qiluvchi ahamiyatga ega. Chunki jamoatchilik bilan o’zaro ishonch mavjud bo’lmasa, profilaktik choralar samarasiz bo’lishi mumkin. Shu sababli, inspektorlar fuqarolar bilan ochiq muloqot olib borish, ularning muammolarini

“ZAMONAVIY DUNYODA SUN’IY IDROKNING RIVOJLANISHI: YANGI DAVR MUAMMOLARI VA YANGI YECHIMLAR JURNALI”

30-Oktyabr, 2025-yil

eshitish, shikoyatlarni tezkor hal etish va ijtimoiy yordam ko‘rsatish orqali o‘z faoliyatini samarali yo‘lga qo‘yadi. Shuningdek, huquqbuzarliklarning viktimologik profilaktikasini amalga oshirishda psixologik yondashuvlarning ahamiyati ortib bormoqda. Fuqarolarning ijtimoiy ruhiyatini o‘rganish, stress holatlarida ularga yordam ko‘rsatish, oilaviy nizolarni bartaraf etish — bularning barchasi profilaktika inspektorining jamoatchilik bilan ishlashida muhim omillardir. Chunki ijtimoiy ziddiyatlar, oilaviy ajralishlar, iqtisodiy qiyinchiliklar yoki ma’naviy bo‘shliq ko‘pincha huquqbuzarliklarning asosiy sabablaridan biri bo‘lib chiqadi. Bugungi kunda O‘zbekiston hukumati tomonidan profilaktika inspektorlarining huquqiy maqomini mustahkamlash, ularni moddiy rag‘batlantirish, xizmat sharoitlarini yaxshilash, axborot tizimlari bilan ta’minlash borasida keng ko‘lamli ishlar amalga oshirilmogda. Shu bilan birga, xalq bilan muloqot qilish madaniyatini oshirish, jamoatchilik nazorati mexanizmlarini kuchaytirish va “Xavfsiz mahalla” tizimini keng joriy etish bo‘yicha davlat dasturlari ishlab chiqilgan.

ASOSIY QISM

Huquqbuzarliklarning oldini olish, jinoyatchilik darajasini kamaytirish va fuqarolarning xavfsizligini ta’minlashda profilaktika inspektorlarining roli beqiyosdir. Ayniqsa, zamonaviy davrda huquqbuzarliklarning ko‘p qirrali shakllari, ularning sabablari va omillari chuqur tahlil etilayotgani sababli, viktimologik yondashuv asosida ishlashning ahamiyati ortmoqda. Viktimologik profilaktika — bu jinoyat yoki huquqbuzarlik sodir bo‘lishining oldini olish jarayonida nafaqat jinoyatchilik omillariga, balki jabrlanuvchi shaxsning xatti-harakatlari, ijtimoiy holati va himoyasizligiga e’tibor qaratish tizimidir. Shu nuqtayi nazardan, profilaktika inspektorlarining jamoatchilik bilan hamkorligini mustahkamlash huquqbuzarliklarning viktimologik profilaktikasini samarali amalga oshirishning eng muhim omillaridan biri sanaladi. Bugungi kunda jamiyatda huquqbuzarliklarning oldini olish faqatgina huquqni muhofaza qiluvchi organlarning vazifasi emas, balki keng jamoatchilik ishtirokini talab etuvchi jarayon sifatida qaralmoqda. Profilaktika inspektorlari bu borada markaziy o‘rinni egallaydi, chunki ular bevosita aholi bilan muloqotda bo‘lib, xavf guruhi vakillari bilan individual ishlaydi, ijtimoiy profilaktika chora-tadbirlarini tashkil etadi va mahallalarda tinchlikni ta’minlashda vositachilik qiladi. Shu bois ularning faoliyatida jamoatchilik bilan hamkorlikni kuchaytirish — huquqbuzarliklarning viktimologik profilaktikasini takomillashtirishning zaruriy shartidir. Viktimologik profilaktika, avvalo, inson omiliga tayanadi. Jamiyatda jabrlanuvchan qatlam vakillari — voyaga yetmaganlar, ayollar, yolg‘iz keksalar, nogiron shaxslar va ijtimoiy jihatdan himoyaga muhtojlar ko‘proq huquqbuzarliklarning nishoniga aylanadi. Profilaktika inspektorlari aynan shu toifadagi fuqarolar bilan tizimli ravishda ishlashlari, ularning xavfsizlik madaniyatini oshirish, huquqiy bilimlarini mustahkamlash va o‘zini himoya qilish ko‘nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan chora-tadbirlarni amalga oshirishlari zarur. Bu jarayonda jamoatchilik institutlari — mahalla faollari, yoshlar yetakchilari, nodavlat notijorat tashkilotlar, ta’lim muassasalari va OAV bilan hamkorlik alohida ahamiyat kasb etadi. So‘nggi yillarda O‘zbekiston Respublikasida huquqbuzarliklarning oldini olish tizimida keng ko‘lamli islohotlar amalga oshirilmogda. Prezident farmonlari va hukumat

“ZAMONAVIY DUNYODA SUN’IY IDROKNING RIVOJLANISHI: YANGI DAVR MUAMMOLARI VA YANGI YECHIMLAR JURNALI”

30-Oktyabr, 2025-yil

qarorlari asosida profilaktika inspektorlarining huquq va vakolatlari kengaytirildi, jamoatchilik bilan o‘zaro aloqalar mexanizmlari takomillashtirildi. Masalan, “Mahalla posboni” tizimi, “Temir daftar”, “Ayollar daftari” va “Yoshlar daftari” kabi tashabbuslar inspektorlarning aholi bilan bevosita aloqasini mustahkamlab, har bir oilaning ijtimoiy holatini chuqur o‘rganishga imkon yaratdi. Bu amaliyot huquqbuzarliklarning oldini olishda jamoatchilik ishtirokini kengaytirish, ayniqsa, viktimologik xavf omillarini erta aniqlashda muhim vosita bo‘lib xizmat qilmoqda.

Jamoatchilik bilan hamkorlikda amalga oshiriladigan viktimologik profilaktika chora-tadbirlari turlicha shakllarda bo‘lishi mumkin. Ulardan eng samaralilari quyidagilardir:

1. Axborot-ma’rifiy faoliyat — aholiga huquqiy madaniyatni oshirishga qaratilgan targ‘ibot ishlari, seminarlar, uchrashuvlar, ijtimoiy tarmoqlar orqali xavfsizlikka oid tavsiyalar berish.

2. Ijtimoiy hamkorlik loyihalari — mahallalarda ijtimoiy xavf guruhidagi shaxslarni aniqlash va ularni qo‘llab-quvvatlash, jinoyat sodir etish xavfi ostidagi yoshlar bilan psixologik suhbatlar o‘tkazish.

3. Profilaktik monitoring tizimi — jamoatchilik vakillari bilan birgalikda muayyan hududlarda huquqbuzarliklar dinamikasini kuzatish, xavf omillarini aniqlash va ularga tezkor javob berish.

4. Ommaviy axborot vositalari bilan hamkorlik — huquqbuzarliklarning oldini olishga doir ijobiy tajribalarni keng yoritish, fuqarolarning ijtimoiy mas’uliyatini kuchaytirish.

Profilaktika inspektorlari jamoatchilik ishtirokida amalga oshiradigan bunday chora-tadbirlar, avvalo, profilaktika jarayonining ochiqqligini ta’minlaydi, ikkinchidan, fuqarolarning huquqbuzarliklarga nisbatan befarqligini kamaytiradi. Aholi ishtirokidagi nazorat tizimi profilaktika ishlarining sifatini oshirib, davlat va jamiyat o‘rtasidagi ishonchni mustahkamlaydi. Biroq jamoatchilik bilan hamkorlik jarayonida bir qator muammolar ham mavjud. Jumladan, ayrim mahallalarda fuqarolar profilaktika tadbirlarining mohiyatini to‘liq anglamaydi, ijtimoiy hamkorlikda passivlik kuzatiladi. Shuningdek, ayrim joylarda profilaktika inspektorlarining yuklamasi ortiqcha bo‘lib, ular ma’muriy ishlar bilan bandligi sababli bevosita aholiga yetarli e’tibor qaratolmaydi. Shu bois, kelgusida ularning faoliyatini soddalashtirish, raqamlashtirish va resurs bilan ta’minlash zarur.

Kelajak istiqbolida viktimologik profilaktikani kuchaytirish uchun quyidagi yo‘nalishlar muhim ahamiyatga ega:

- profilaktika inspektorlarini ijtimoiy-psixologik tayyorlashni kuchaytirish;
- jamoatchilik institutlari bilan doimiy hamkorlik mexanizmlarini yaratish;
- profilaktika faoliyatiga raqamli texnologiyalarni joriy etish;
- ijtimoiy tarmoqlarda viktimologik savodxonlikni oshirish kampaniyalarini yo‘lga qo‘yish.

Xulosa

Profilaktika inspektorlarining huquqbuzarliklarning viktimologik profilaktikasini amalga oshirishda jamoatchilik bilan hamkorligini oshirish istiqbollari mamlakatimizda

30-Oktyabr, 2025-yil

huquqni muhofaza qilish tizimini takomillashtirish, fuqarolarning huquqiy madaniyatini yuksaltirish va jamiyatda barqaror ijtimoiy xavfsizlikni ta’minlash yo’lidagi eng muhim yo’nalishlardan biridir. Bugungi kunda jinoyatchilikning sabablari tobora murakkablashib borayotgan bir paytda, faqatgina davlat organlari kuchi bilan huquqbuzarliklarning oldini olish mumkin emasligi amaliyotda yaqqol namoyon bo’lmoqda. Shu bois jamoatchilik ishtirokini kengaytirish, profilaktika jarayonini fuqarolik jamiyati institutlari bilan integratsiyalash eng dolzarb vazifalardan biri hisoblanadi. Huquqbuzarliklarning viktimologik profilaktikasi, avvalo, insonni himoya qilishga qaratilgan kompleks chora-tadbirlar tizimidir. Bu tizimda nafaqat jinoyatchi shaxs, balki jabrlanuvchi bo’lish xavfi ostida turgan shaxslarning psixologik, ijtimoiy va huquqiy holatini ham chuqur o’rganish zarur. Profilaktika inspektorlari bu jarayonda asosiy ko’prik vazifasini bajaradi — ular aholining ijtimoiy muhitidagi xavf omillarini o’z vaqtida aniqlaydi, tahlil qiladi va ularga qarshi maqsadli choralarni amalga oshiradi. Bunda jamoatchilik bilan samarali hamkorlik ularning ishini yanada kuchaytiruvchi, tizimli va samarali mexanizm sifatida xizmat qiladi. O’zbekiston Respublikasida so’nggi yillarda jamoatchilikning huquqbuzarliklarning oldini olishdagi o’rni sezilarli darajada kengaytirildi. Xususan, “Mahalla posboni” tizimi, “Temir daftar”, “Ayollar daftari” va “Yoshlar daftari” kabi tashabbuslar orqali har bir oilaning ijtimoiy muammolarini aniqlash, xavf guruhiga kiruvchi shaxslarni nazoratga olish hamda ularga ijtimoiy-psixologik yordam ko’rsatish yo’lga qo’yildi. Bu amaliyotlar profilaktika inspektorlarining jamoatchilik bilan hamkorligini sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqdi. Aynan shu jarayonlar orqali huquqbuzarliklarning viktimologik profilaktikasi maqsadli, tizimli va natijador shaklga ega bo’la boshladi. Shu bilan birga, bugungi kunda ham ayrim muammolar mavjud. Jumladan, jamoatchilikning barcha qatlamlari profilaktika jarayonlarida faol ishtirok etmayapti, ba’zi mahallalarda aholining huquqiy ongi va ijtimoiy mas’uliyati past darajada. Shuningdek, profilaktika inspektorlarining yuklamasi ko’p, ularning texnik, psixologik va metodik tayyorgarligi ba’zan yetarli emas. Bularning barchasi jamoatchilik bilan hamkorlik samaradorligiga bevosita ta’sir ko’rsatmoqda. Shu sababli, kelgusida ushbu yo’nalishda tizimli islohotlarni davom ettirish, zamonaviy boshqaruv usullarini, raqamli texnologiyalarni va ilmiy yondashuvlarni keng joriy etish lozim. Viktimologik profilaktika sohasida jamoatchilik bilan hamkorlikni rivojlantirish istiqbollari bir necha asosiy yo’nalishlarda namoyon bo’ladi. Birinchidan, fuqarolarning huquqiy savodxonligini oshirishga qaratilgan ma’rifiy ishlarni kengaytirish zarur. Buning uchun ta’lim muassasalari, OAV, ijtimoiy tarmoqlar va nodavlat tashkilotlar imkoniyatlaridan keng foydalanish lozim. Ikkinchidan, profilaktika inspektorlari faoliyatini jamoatchilik nazorati ostida olib borish mexanizmini yaratish, ularning ishini ochiq va shaffof qilish jamiyat ishonchini mustahkamlaydi. Uchinchi yo’nalish sifatida — ijtimoiy sheriklik asosida hamkorlikni kuchaytirish, ya’ni davlat organlari, fuqarolik jamiyati va tadbirkorlik subyektlari o’rtasida hamkorlikni yo’lga qo’yish zarur. Shuningdek, jamoatchilik bilan ishlashda zamonaviy kommunikatsion yondashuvlarni joriy etish ham muhim ahamiyatga ega. Aholining fikrini eshitish, ularning takliflarini o’rganish, profilaktika bo’yicha qarorlarni ishlab chiqishda jamoatchilik vakillarining ishtirokini ta’minlash — bu

“ZAMONAVIY DUNYODA SUN’IY IDROKNING RIVOJLANISHI: YANGI DAVR MUAMMOLARI VA YANGI YECHIMLAR JURNALI”

30-Oktyabr, 2025-yil

demokratik jamiyatning ajralmas belgilaridan biridir. Bunday yondashuv orqali fuqarolarda “huquqbuzarliklarning oldini olish — bu mening ham mas’uliyatim” degan tushuncha shakllanadi. Shu orqali huquqbuzarliklarga nisbatan murosasizlik muhitini yaratish mumkin bo‘ladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Karimov I.A. Yuksak ma’naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: Ma’naviyat, 2008.
2. Jo‘rayev M., Mahmudov B. Huquqbuzarliklar profilaktikasi nazariyasi va amaliyoti. – Toshkent: TMI nashriyoti, 2020.
3. Rasulov Sh.A. Jinoyatchilikning viktimologik profilaktikasi: nazariya va amaliyot. – Toshkent: Huquq, 2019.
4. Qodirov D.R. Profilaktika inspektorlarining jamoatchilik bilan ishlash tajribasi. // Ichki ishlar tizimidagi islohotlar jurnali, 2021, №3.